

Verslag van de startbijeenkomst 24 September 2019

De laatste jaren heeft de gemeente Uithoorn hard gewerkt om de nieuwe gedecentraliseerde taken in het sociaal domein op te nemen in de gemeentelijke bedrijfsvoering; de koers 'van binnen naar buiten'. Nu is het tijd voor de koers 'van buiten naar binnen': samen met inwoners en onze beleidsmakers en samenwerkingspartners bepalen we de koers in de Gemeente Uithoorn.

Tijdens bijeenkomst op 24 september in de Schutse hebben we professionals en inwoners uitgenodigd en zijn we met het KoersProces gestart. Het KoersProces is een periode van 3 maanden waarin we zoveel mogelijk in gesprek gaan met elkaar over de koers van het sociaal domein in Uithoorn.

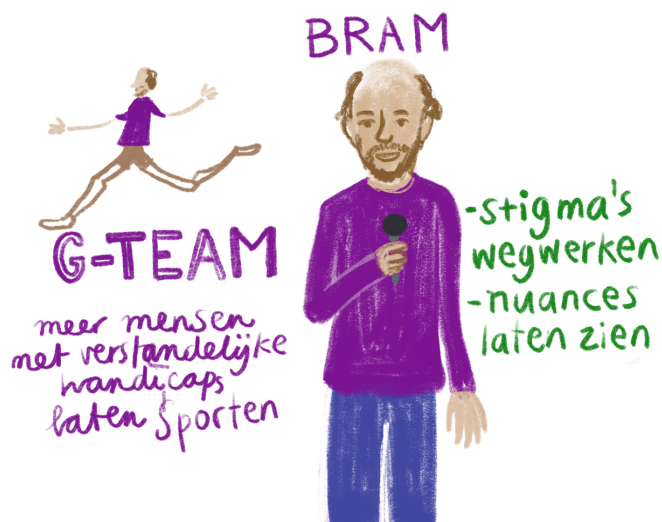
Wethouder Ria Zijlstra opent de bijeenkomst

“Het sociaal domein gaat over het leven van mensen in Uithoorn en De Kwakel. Mensen die opgroeien en zelfstandig willen wonen, werken en meedoen. Maar ook mensen die ouder worden, en meer afhankelijk.”

De gemeente heeft daarin een belangrijke opdracht. Ze biedt ondersteuning als inwoners zichzelf niet kunnen redden, ook niet met hulp van familie of mensen uit de buurt. En de gemeente kan helpen professionele zorg te mobiliseren als inwoners die nodig hebben, bijvoorbeeld bij geestelijke problemen of verslaving.

De wethouder interviewt inwoner Bram

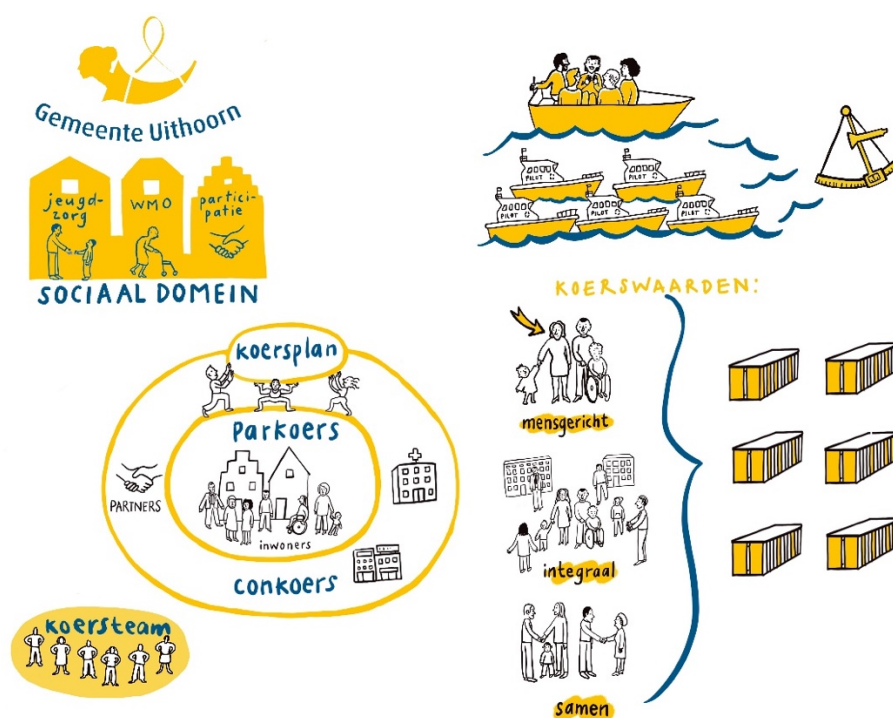

Bram krijgt begeleiding van OTT (Ons Tweede thuis) en sport bij de reguliere afdeling van de atletiekvereniging AKU. Voor hem was het een grote stap om in contact te komen met mensen in de samenleving.

Sinds een paar jaar zit er een G-team van OTT bij AKU, OTT is bezig om samen met cliënten in beweging te krijgen, inmiddels is het resultaat dat er een G-team is. Bram sport zelf niet bij het G-team. "Ik viel niet op bij wedstrijden en daarom ben ik dus gewoon bij een reguliere atletiekvereniging te gaan, dus dan hoef ik niet meer bij het G-team."

Het verhaal van Bram maakt duidelijk dat een G-team te eenvoudig is maar dat ze graag bij reguliere activiteiten zouden willen spelen. Dus ook zoiets voor andere sporten, bijvoorbeeld hockey of andere sporten. Bram overhandigt de wethouder een lijst met alle zaken waarvan hij vindt dat de wethouder daar mee aan de slag moet gaan.

Transformatieregisseur Esther Sarphatie geeft een kort toelichting op het proces en de bedoeling aan de hand van onderstaande praatplaat.

Zij vertelt over de pilots die zijn gestart om diverse kwesties en dilemma's in het sociaal domein nader te verkennen. Zoals een integrale toegang of een sociale onderneming voor vrouwen met afstand tot de arbeidsmarkt. Aan het einde van het KoersProces wordt het net opgehaald en gaat het KoersTeam aan de slag met het opstellen van het KoersPlan Sociaal Domein.

Na de plenaire start volgt een drietal gesprekstafels.

Elke gesprekstafel heeft een thema en er werd met behulp van verschillende werkvormen gediscussieerd over het thema:

Thema 1. Preventie + Vroegsignaleren. Tijdige ondersteuning bij sociale vragen en problemen voorkomt erger. Hoe doe je dat?

Thema 2. Integraal + Mensgericht = Samen. Hoe bouwen de gemeente en partnerorganisaties hun integrale dienstverlening voor het sociaal domein op, met de behoefte van de inwoners als vertrekpunt?

Thema 3. Meedoen. Als je anderen helpt, groei je zelf ook. Welke talenten en kwaliteiten kan een inwoner inzetten voor de omgeving, of voor de arbeidsmarkt? En hoe kan de omgeving (familie, burens, vrienden) samenwerken met professionals als het tegenzit?

Hieronder volgen kerncitaten van alle thema's in 2 rondes. In de bijlage is de volledige tekst van de gesprekstafels "per thema te lezen.

Thema 1 Preventie + Vroegsignaleren

Preventie + vroegsignaleren

Ronde 1

Stelling 1. Multiproblematiek niet te voorkomen met preventie.

“Je betaalt een roulerende rekening: als je volwassenen niet helpt, zijn de problemen van hun kinderen even groot, of groter. Reparatieve hulp aan ouders is dus in die zin preventief, namelijk voor de generatie erna.”

Stelling 2. Preventie: de weg naar snellere diagnose, niet naar méér hulpverlening. “Het omgekeerde is waar: als je vroeg erkent dat iemand ‘een pittige situatie’ doormaakt, kun je besluiten minder (snel) hulp in te schakelen. Dat geldt ook voor jeugdhulp: gezinnen hebben eerst tijd nodig om een situatie rond hun kind(deren) te accepteren. Uiteindelijk leidt het ook tot een betere hulpvraag.”

Ronde 2

Stelling 1. Multiproblematiek niet te voorkomen met preventie.

“Vrijwel alle deelnemers zijn het eens met de stelling. Problemen ontstaan door life events; de maatschappij is nu eenmaal niet maakbaar.”

Stelling 2. Preventie: de weg naar snellere diagnose, niet naar méér hulpverlening

“Preventieve actie, inclusief goede voorlichting, kan een stempel voorkomen. Waken voor labeling in de zorg en in het onderwijs.

“Preventie moet je samen vormgeven; organiseren in de wijk; straatwerkers en vandaaruit de andere disciplines weten te vinden om ketens te vormen.”

Thema 2 integraal + mensgericht = samen

Ronde 1

“Professionals weten het niet altijd beter dan de mensen zelf (professionals kunnen het niet alleen). Vanuit je eigen koker kun je het probleem niet oplossen. Bijv. in het onderwijs (andere school). Is niet altijd de beste oplossing. Dat het niet goed gaat op school komt niet door de school zelf maar door de thuissituatie. Het kan niet alleen. De partners en gezinnen zijn hierbij nodig.”

“Het zorgstelsel is vastgedraaid (het moet niet gaan om processen en regels, maar gaan om wat er nodig is) → hierdoor loopt de hulpverlening vast. Eerder insteken zodat het eindstation alleen in uiterste gevallen nodig is. Samenwerken zodat je eerder kan helpen.”

Ronde 2

“Processen lopen erg lang, weinig terugkoppeling. Leg het ook goed uit aan de mensen. Duidelijkheid creëren. Moeilijk in potjes te financieren (staat haaks tegen doelmatigheid informatie). Regelwerk kost momenteel de meeste tijd. Client of netwerkvertegenwoordiger van de cliënt achter het stuur zetten. Als je de inwoner centraal wilt stellen, moet je hem laten beslissen. Wat gebeurt er met mijn zorg zelf bepalen.”

Thema 3 Meedoen

Ronde 1

3 punten samenleving

1. Verbinding zoeken: sleutelfiguren inzetten, vrijwilligers
2. Persoonlijke contact met de burger
3. Inzetten van maatjes: veel mensen durven niet alleen een activiteit te ondernemen. Met een maatje wordt de drempel verlaagd.

3 punten arbeidsmarkt

1. Beschermd werk
2. Scholing
3. Vraag en aanbod matchen: werkgever & werknemers

Ronde 2

3 punten samenleving

1. Eenzaamheid
2. Toegankelijkheid hulp/financiële middelen
3. Aanbod op maat

3 punten arbeidsmarkt

1. Talenten herkennen/benutten: meedoen in welke vorm dan ook
2. Sociaal ondernemerschap: onvoldoende plekken voor stage/werkervaring/werkritme. Er moet ook voldoende ondersteuning voor ondernemers zijn.

- Opleiding/vaardigheden ontwikkelen die passend zijn bij het benutten van talenten: taal is heel belangrijk. Uitgangspunt is dat iedereen talenten heeft en ergens toe in staat is.

Bij de plenaire terugkoppeling laat Eva Hilhorst, de beeldend journalist, haar tekeningen zien die ze gedurende de bijeenkomst heeft gemaakt.

Mireille en Hanneke geven een korte pitch over hun projecten resp. naaiatelier en buurtgezinnen.nl

De wethouder sluit de bijeenkomst en nodigt alle aanwezigen uit voor de afsluitende bijeenkomst op 9 januari zelfde tijd, zelfde plek. (16.00 uur tot 19.00 uur in de Schutse)

Wat viel op als het gaat over de KoersWaarden Mensgericht, Samen en Integraal:

Boven alles blijkt dat preventie een steeds terugkerend thema is dat de meeste aandacht krijgt van de deelnemers. De wens om samen te werken en schotten voor cliënten weg te nemen is groot. Daartoe is het nodig om de waan van de werkdag te overstijgen door elkaar regelmatig te spreken. De gemeente kan hier een rol inspelen door:

- Inzichtelijk maken van de relaties die de gemeente onderhoudt (een sociale kaart voor professionals)
- Regionaal bijeenkomsten faciliteren zodat professionals elkaar beter en regelmatig spreken
- Toegankelijk maken van voorzieningen voor inwoners (sociale kaart voor inwoners), uithoornhelptmee.nl werkt nog niet optimaal
- Kleine plekje in de buurt, plekken van betekenis creëren
- Fluïde werken, vanuit eigen koker krijg je dingen niet opgelost, wel samen

Ideeënbus

Aanwezigen hebben hun adviezen en ideeën meegegeven:

- Hoe vaak werken en zijn ambtenaren en beleidsadviseurs nu echt buiten het gemeentehuis?
- Niet alleen input verwachten maar ook actief ophalen bij de bestaande bewoners. Initiatieven/activiteiten: koffie ochtenden, buurtbeheer overleg, sportverenigingen, ouderavonden op school, cafés en eten persoonlijk, direct en oprecht
- Inwoners en partners niet alleen laten meedenken maar ook laten meebesluiten
- Niet enkel input geven maar ook actief meebesluiten over de output
- Zie: de nieuwe route van Ankie Siegers
- Relaties – belangrijkste vorm van balans en wederkerigheid
- Gemeente → inwoner
- Gemeente ← inwoners
- Werken en investeren in persoonlijke relaties i.p.v. op afstand en digitaal

Bijlagen

Thema 1) Vroegsignaleren en preventie

Gespreksleiding: Judith Ottenheim

Ronde 1

Stelling 1. Multiproblematiek niet te voorkomen met preventie.

Reacties:

Je betaalt een roulerende rekening: als je volwassenen niet helpt, zijn de problemen van hun kinderen even groot, of groter. Reparatieve hulp aan ouders is dus in die zin preventief, namelijk voor de generatie erna.

Preventieve actiegericht op één probleem voorkomt niet het opduiken van een ander probleem

Een scherpe blik werkt preventief: een sporttrainer/gymleraar kan vaak gedrag waarnemen dat persoonlijke problemen verraadt, problemen thuis etc.

Multi Analyse Casuïstiek Overleg (UvE): meer ogen helpen meer problemen in kaart brengen.

Samenwerking helpt dus; voorwaarde is dat je elkaar weet te vinden!

Vanuit de bank hebben wij zicht op betalingsachterstanden; een Vroegsignaleren van problemen. We kunnen in een vroeg stadium hulp aanbieden, bijvoorbeeld van een budgetcoach.

Bijval vanuit jongerenwerk: "Follow the money": financieel wangedrag wijst op het ontstaan of het terugkeren van problemen. We mogen (financiële) informatie niet zomaar delen, maar je kunt wel in de keten doorgeven: "Kijk uit!"

Stelling 2. Preventie: de weg naar snellere diagnose, niet naar méér hulpverlening

Reacties:

Het omgekeerde is waar: als je vroeg erkent dat iemand 'een pittige situatie' doormaakt, kun je besluiten minder (snel) hulp in te schakelen. Dat geldt ook voor jeugdhulp: gezinnen hebben eerst tijd nodig om een situatie rond hun kind(deren) te accepteren. Uiteindelijk leidt het ook tot een betere hulpvraag.

In Uithoorn zegt het Sociaal Team/Sociaal Loket niemand iets. De website Uithoornhelpt is niet bruikbaar, en niemand leest de boekjes...; en als je ze leest en je neemt contact op, dan is er niemand die je helpt. Dan gaat je motivatie naar nul.

In Amstelveen heb je het Ouder-Kind Team. Als er problemen in een straat zijn, zegt de buurvrouw: "Je moet met het OKT gaan praten!" Het Servicepunt Ronde Venen is een ander goed voorbeeld binnen de gezinszorg. Je moet een begrip zijn binnen de gemeente

Goede bereikbaarheid -24/7- is wezenlijk. En goede toeleiding: weten waar je moet zijn, bijvoorbeeld bij de Waterlinie.

Dat gaat om praktische dingen:

- Consequente, herkenbare naamgeving
- Goed bereikbaarheid, centraal punt, altijd open, maximaal in één keer doorschakelen naar relevant contact.
- Naam en diensten bekend bij bewoners; ook goed uitleggen aan professionals
- Complete service, bijvoorbeeld een pinapparaat op locatie.

Ronde 2

Stelling 1. Multiproblematiek niet te voorkomen met preventie.

Reacties:

Vrijwel alle deelnemers zijn het eens met de stelling.

Problemen ontstaan door life events; de maatschappij is nu eenmaal niet maakbaar.

Preventie is niet *problemen* voorkomen, maar *escalatie* voorkomen

Vroegsignalering van problemen: financiële dienstverleners, scholen (Intern begeleiders), huisarts.

Signaleren en interventie bij problemen bij de ouders helpt bij preventie van problemen bij kinderen in dat gezin.

AVG wordt door veel partijen gezien als een showstopper: je legt je erbij neer dat je niets kan doen omdat je niets mag vragen, en niets delen. In werkelijkheid is best veel mogelijk, als je de inwoners erbij betrekt. Voor burgers overigens meer dan voor ondernemers.

Jeugdbescherming werkt met Multi Signaal

Gemeente Rotterdam werkt met SISA: als een signaal van één kind binnenkomt, wordt het hele gezin beschouwd.

Stelling 2. Preventie: de weg naar snellere diagnose, niet naar méér hulpverlening

Reacties:

Preventieve actie, inclusief goede voorlichting, kan een stempel voorkomen. Bijvoorbeeld het stempel van diagnose ('autisme', 'verslavingsproblematiek'), of van instantie (bijv. GGZ, Sociale Werkvoorziening, begeleid wonen, speciaal onderwijs).

Waken voor labeling in de zorg en in het onderwijs. Diagnose moet niet worden gezien als ticket naar specialistische hulpverlening, bijvoorbeeld om betere schoolresultaten te bereiken.

Investeren in netwerk rond een centraal punt dat iedereen bereikt. Zoals in Amstelveen de Ouder-Kind Adviseur (OKA).

Samen vormgeven; organiseren in de wijk; straatwerkers (vgl. Amsterdam, Amstelveen, Uithoorn), en vandaaruit de andere disciplines weten te vinden om ketens te vormen.

Thema 2) Integraal en samen

Gespreksleiding: Tet Lammers

Ronde 1

17:30 Voorstelrondje

17.36 Integraal en mensgericht → samen

Behoeftte van de inwoners als vertrekpunt. Hoe kunnen we de verbinding van de gemeente naar de inwoners maken. Waar hebben inwoners behoefte aan? Hoe gaat het nu en hoe kan dat beter?

Te weinig ruimte voor vrijwilligers

Buurtbeheer (vroeger ingevoerd), eigen ruimte wordt moeilijk behandeld. Spreekuur houden is lastig. Momenteel: klein hokje (politie betaalt dat), maar verder komt het nergens voor → meer structuur. Vooral organisaties hebben een plekje, maar zijn inwoners niet altijd aan toe. Te weinig ruimte voor vrijwilligers.

Professionals weten het niet altijd beter dan de mensen zelf (professionals kunnen het niet alleen)

Vanuit je eigen koker kun je het probleem niet oplossen. Bijv. in het onderwijs (andere school). Is niet altijd de beste oplossing. Dat het niet goed gaat op school komt niet door de school zelf maar door de thuissituatie. Het kan niet alleen. De partners en gezinnen zijn hierbij nodig.

Het zorgstelsel is vastgedraaid (het moet niet gaan om processen en regels, maar gaan om wat er nodig is) → hierdoor loopt de hulpverlening vast. Eerder insteken zodat het eindstation alleen in uiterste gevallen nodig is. Samenwerken zodat je eerder kan helpen.

Preventie betekend niet altijd licht en goedkoop.

Elkaar kunnen vinden. De partijen moeten elkaar leren kennen → meer mogelijkheden om elkaar te vinden. Waar moet je bij wie voor terecht?

17.48 Wat geven cliënten zelf aan?

Uithoorn voor elkaar: Huisarts heeft een patiënt waar iets mee is (maatschappelijk werk), meteen doorsturen na een intake. Zorgcentrum komt iedereen wel eens, als je daar je verhaal kwijt (voorkomen tientallen zorginstanties). Mensen moeten het kunnen vinden.

Jeugdzorg: Gezinsplan gemaakt (intensieve periode) gezamenlijke hulpverlening → momenteel laat die hulp heel lang op zich wachten. Kortere lijnen creëren om sneller door te kunnen pakken. Er speelt vaak heel veel bij een inwoner, dit moet eerst naar boven komen, hier moet veel aandacht aan besteed worden.

DICHTBIJ DE INWONER (ideeënbus)

Waar financiert de gemeente nu in? Zo kun je precies zien waar je terecht moet → stap 1. Voordat je goed kan schakelen met korte lijnen moet je het niet alleen op papier hebben, maar in het vizier hebben (waar zit iemand en wat zijn haar of zijn contactgegevens (e-mail).

Gelijkwaardigheid is erg belangrijk. Je hebt elkaar nodig. Inclusief ouder en kind.

Ronde 2

18.00 Voorstelrondje

18.06 Behoeftte van de inwoners als vertrekpunt voor het beleid

Onbekend met de mogelijkheden. Waarom zou ik daarheen gaan (leuke dingen, uitgaan). Hulpverlening is er wel, maar de leuke dingen zijn ook belangrijk. De drempel is hoog voor mensen die

hulp nodig hebben. Ook in het weekend en de avond is het belangrijk. Het kan ook naar je toe komen vs. Dat je ernaartoe moet. Ook buiten kantooruren! Mensen werken en kunnen door wachttijden zorginstanties niet bereiken.

Is de gemeente wel veilig? Gaat de gemeente wel goed om met de informatie? Inwoners vertrouwen het niet altijd (privacy). Cliënten hebben geen controle op de gegevens, wie hoort het? Inwoners/cliënten informeren met wat we doen met de gegevens. Bij veel mensen leeft de gedachte dat de gemeente bepaald (het is een overheidsinstellingen dus die zullen wel bepalen).

Processen lopen erg lang, weinig terugkoppeling. Leg het ook goed uit aan de mensen. Duidelijkheid creëren. Moeilijk in potjes te financieren (staat haaks tegen doelmatigheid informatie). Regelwerk kost momenteel de meeste tijd. Client of netwerkvertegenwoordiger van de cliënt achter het stuur zetten. Als je de inwoner centraal wilt stellen, moet je hem laten beslissen. Wat gebeurt er met mijn zorg zelf bepalen.

18.17 Wat hoor je aan behoefte aan cliënten? Voorbeelden over bijeenkomst gisteren (mensen met zwaardere zorg?).

Een groot deel van de cliënten en ouders kan dat zelf. Niet iedereen, maar wel veel mensen. Motivatie van cliënten en ouders is belangrijk. Is de zorg te betuttelend? Veranderd wel, maar kunnen nog veel stappen maken. Wel als een stuk verbeterd.

Woonbegeleiding: zwaardere tak van sport. Iedereen wil een deel van de maatschappij uitmaken. Mensen willen zelf ook. Wat wil jij nou? Maatschappij mag er geen last van hebben en ik moet zien wat je moet. Als je mensen vertrouwen geeft nemen ze zelf ook eerder de regie terug. Verschilt per doelgroep. Waar wil je mee geholpen worden i.p.v. je moet hierheen.

Soms moet eerst iets ander opgelost worden omdat dat lucht geeft (bijv. afwassen/badkamer schoonmaken/wasmachine aansluiten/financiën op orde).

Wie is wie, elkaar kunnen vinden is erg belangrijk. Continuïteit hierin (mensen gaan weg/andere functie bijv.). Wisselt heel erg, wordt niet teruggekoppeld. Wie heb ik dan nodig? Lastig om contact te krijgen.

Thema 3) Meedoen

Gespreksleiding: Leonie van Stal

Ronde 1

Arbeidsmarkt

Verzamelde ideeën vanuit de werkgroepen:

- Beschermde werk: zijn sociale ondernemingen een oplossing voor een deel van de populatie? Bijvoorbeeld Downies en Brownies.
- Ondersteuning van het UWV-traject
- Inzet jobcoaches
- 80/20 maatwerk
- Randvoorwaarden voor scholing en arbeidsvaardigheden
- Uitkering belemmert soms om te gaan werken
- Beeldvorming en zelfbeeld
- Luisteren naar vraag en aanbod – hoe verbinden we de vraag van de arbeidsmarkt naar het aanbod?
- Speciale uitzendbureaus, waar zijn die te vinden, Kunnen we mensen in de “kaartenbak” in de etalage zetten bij werkgevers, op grond van hun competenties? Hoe?
- Contact faciliteiten tussen partijen
- Waardering
- Netwerk
- Sociale isolatie
- Gezondheid
- Aandacht voor kansen, motieven en realisme
- Inhoudelijke ondersteuning en begeleiding

Samenleving

- Toegankelijkheid
- Maatje
- Gids
- Vrijwilligers
- Gesprek aangaan
- Uithoorn: buurtbeheer in iedere wijk
- Informeel – formeel
- Taalbarrière
- Persoonlijk contact
- Sociaal isolement
- Digitale vaardigheden
- De verbinding zoeken – verbinding maatjes
- Mobiliteit – fysieke toegankelijkheid
- Persoonlijk contact

Toelichting door de groep na brainstorm:

Verschillende niveaus afstand arbeidsmarkt. 300 werkzoekende, ze hebben allemaal hun eigen verhaal. Kun je daar 10 voorbeelden uit halen die enige afstand tot de arbeidsmarkt hebben en dan m.b.v. een jobcoach opzoek gaan naar een plaatsing.

- Je wilt overkoepelend met alle ondernemers dit regelen

- Goed afstemming zowel bij werkgevers als werknemers
- Faciliteren randzaken (taal op de werkvloer, alleen geld is niet genoeg). Werknemer moet ook eerste ervaring positief hebben (werkgever overigens ook natuurlijk)
- Verbind vanuit de sociale kant en de onderwijs kant.

Het hebben van een netwerk en collega's is zo waardevol, het geeft mensen het gevoel dat ze ergens bij horen! → Werken is jezelf ontwikkelen. Er blijft altijd een groep mensen die nooit meer aan het werk zal kunnen, maar ze kunnen wel ergens bij horen (werk of niet) om zo verdere problemen te voorkomen.

Ronde 2

Verzamelde ideeën vanuit de werkgroepen

Arbeidsmarkt

- Goede doorstroming goede dagbesteding – week
- Diversiteit
- Arbeidsritme
- Sociale contacten
- Omgangsvormen
- Arbeidsvaardigheden
- Een kans en begeleiding en tijd
- Proefstages
- Ondersteuning van inwoners en van ondernemers
- Ondersteunen ondernemerschap van jongeren
- Stagiaires
- Stagebegeleiding en stagebeloning
- Vrijwilligers- pensioenaanvulling en bedrijvenkennis
- Meedoen
- Vrijwilligerswerk
- Werkbegeleiding
- Talenten herkennen en benutten
- Arbeid (in welke vorm dan ook) draagt bij aan gezondheid
- Gezond
- Financiële educatie
- Intrinsieke motivatie
- Hoeveel werkzoekenden zijn er in Uithoorn – wat is hun opleidingsniveau – wat is hun achtergrond – zijn er voldoende organisaties om de mensen te helpen – wat ontbreekt er nog?
- Hoeveel Uithoornaars willen werken en hebben nog geen werk (omvang)
- Samenwerking UWV en Gemeente
- Passende opleiding, om kunnen gaan met collega's
- Opleiding en goede Nederlandse taalvaardigheden

Samenleving

- Lagere drempel om hulp te zoeken (schaamte)
- Duidelijkheid in regels
- Toegankelijke hulp
- Help helpen
- Waar kun je aansluiten wat is de route
- Rust/ruimte en overzicht in huis/leven

- Simpelere regelgeving
- Financiële middelen om bijv. lidmaatschap te betalen
- Financiering voor hulp
- Armoede
- Armoede isoleert
- Eenzaamheid in kaart
- Verbinding – contact = eenzaamheid
- Aandacht voor de eenzame
- Eenzaamheid, uitsluiting sociale isolatie
- Aanbod op maat
- Activiteiten voor iedere beurs, leeftijd opleiding, etc
- Stimuleren
- Samen leven is gemeenschap
- Relatie en wederkerigheid
- Gelijkwaardig
- Inclusie
- Samen komen in een fijne en veilige omgeving
- Vreedzaam in de wijk
- Van waarde zijn en gezien worden
- Het gevoel hebben van toegevoegde waarde te zijn
- Van waarde zijn en gezien worden
- Recht op identiteit
- Serius genomen worden

Toelichting door de groep na brainstorm:

Scholing & opleiding, anders wordt het moeilijk om werk te vinden en om geaccepteerd te worden. Je moet ook met andere mensen kunnen omgaan (sociale vaardigheden/contacten). Wat houdt de arbeidsmarkt in? Vooral meedoen! Kan ook vrijwilligerswerk zijn. Bij een groep horen. Niet iedereen kan betaald werken of een diploma halen. Iedereen heeft talenten die hij/zij kan benutten.

- Intrinsieke motivatie vanuit de bewoner staat centraal, anders werkt het wellicht niet.
- Rek in de regels: sommige mensen hebben meer tijd of juist iets meer begeleiding nodig. Soms moet dat mogelijk zijn.
- Maatschappelijke stages uitbreiden naar maatschappelijk werk zoeken
- Taal is een probleem (in het geval van vluchtelingen)
- Ook ondernemers 'scholen'! Zij moeten zich ook wellicht aanpassen aan het feit dat de taal niet voldoende is bijvoorbeeld
- Talenten!